

GIÁO TRÌNH KHOÁ HỌC
HƯỚNG DẪN NGHIỆP ẢNH “SPECIAL VIEW”

Được tổ chức bởi

UNESCO

DIỄN ĐÀN NGƯỜI KHUYẾT TẬT

HỘI NGHỆ SĨ NGHIỆP ẢNH VIỆT NAM

UN VOLUNTEERS VIỆT NAM

HÀ NỘI, THÁNG 10 NĂM 2004

BÀI 1: KỸ THUẬT CHỤP ẢNH

Giảng viên: Lại Hiển

GIỚI THIỆU CHUNG VỀ CÁC LOẠI MÁY ẢNH:

Có 3 loại máy ảnh:

- Máy cơ: chỉnh thao tác bằng tay, chụp bằng phim
- Máy điện tử: tự động điều khiển các chức năng, chụp bằng phim
- Máy kỹ thuật số: tự động chỉnh các chức năng và đều có thêm màn hình, xem lại hình ảnh sau khi chụp, chụp bằng thẻ lưu hình ảnh

Tương lai chúng ta sẽ sử dụng máy kỹ thuật số nhiều hơn, ít dùng máy phim. Vì máy kỹ thuật số có nhiều tiện ích hơn, bạn có thể xem lại hình ảnh ngay sau khi chụp. Không những thế, bạn còn có thể truyền hình ảnh sau khi chụp vào máy vi tính và chuyển qua mạng Internet chỉ trong vài phút.

I. MÁY CƠ:

1. **Nguyên lý cơ bản:** Muốn ghi được một hình ảnh, chỉ cần 3 thao tác:

Thao tác 1: Tìm khoảng cách từ máy ảnh đến vật chụp, bằng cách xoay vòng ngoài cùng của ống kính đến khi người được chụp rõ nét là được.

Thao tác 2: đo ánh sáng nơi vật được chụp đứng bằng cách đặt tốc độ chụp đồng thời bấm nút đo sáng, và xoay vòng cửa sáng(vòng trong cùng trên ống kính) khi tín hiệu trong khung ngắm báo đèn xanh là được

Thao tác 3: gạt cần phim hết cỡ tay và bình tĩnh bấm máy.

Với 3 thao tác trên chúng ta có thể có được 1 hình ảnh để tặng bạn bè hoặc là tham gia cuộc thi ảnh.

2. Thực hành

Thao tác 1:

Nhìn vào vật cần chụp, xoay vòng ngoài cùng của ống kính đến khi nào thấy vạch đo nét tạo thành đường thẳng là được.

Thao tác 2:

- Đặt tốc độ trước (tốc độ là thời gian màng trập mở cho ánh sáng lọt qua ống kính tới mặt phim)

Ví dụ:

Đặt tốc độ 1 giây, bấm máy màng trập mở hết thời gian 1 giây thì màng trập tự đóng lại.

Từ tốc độ 2 trở lên thì thời gian là $1/2, 1/5, 1/10, \dots 1/4000 \dots$ của giây,

Ánh sáng ngoài trời luôn thay đổi lúc mạnh lúc yếu. Cường độ sáng mạnh (khi nhiều ánh sáng) thì để tốc độ cao, cường độ sáng yếu (khi ít ánh sáng) thì để tốc độ chậm.

- Cách đo sáng:

Đo sáng là đo cường độ ánh sáng tại nơi đặt vật là mạnh hay yếu

- Đặt tốc độ thích hợp :

Khoá hướng dẫn nhiếp ảnh "Special View"

+ Trong nhà: tốc độ 1/15 trở xuống phải dùng chân máy ảnh (chân 3 chạc) cho khỏi rung và nhoè ảnh.

+ Ngoài trời: đặt tốc độ trung bình 1/30; 1/60; 1/125; hoặc 1/250. Đặt xong tốc độ chụp, bấm nút đo sáng, xoay vòng cửa sáng (vòng trong cùng trên ống kính). Khi tín hiệu trong khung ngắm báo xanh là được.

Trong khung ngắm có 3 ký hiệu:

- ✧ Dấu + mà sáng thì thừa sáng,
- ✧ Dấu - mà sáng là thiếu sáng,
- ✧ Dấu tròn (0) xanh sáng là đủ sáng

Chú ý: khi chụp ảnh máy phải đeo qua cổ để khỏi bị rơi máy.

Thao tác 3:

Lên phim: Gạt cần phim hết cỡ tay và bấm máy.

Việc học khái quát về máy cơ để biết những nguyên lý cơ bản, sau này chúng ta nên dùng máy tự động và máy kỹ thuật số. Máy tự động và máy kỹ thuật số không phải lấy nét và không phải đo sáng và cũng không phải lên phim. Chỉ cần chúng ta nhớ khi chụp trong nhà, nếu không dùng đèn flash thì dùng chân 3 chạc để khỏi bị nhoè hình ảnh.

Còn ngoài trời với cường độ sáng trung bình hoặc mạnh thì ta có thể cầm máy bình thường.

Một số nét về Máy kỹ thuật số:

Máy kỹ thuật số có 4 chế độ là P,A,S,M. Ta nên để chế độ P.

- ✧ M: chỉnh bằng tay
- ✧ S: đặt tốc độ theo ý muốn
- ✧ A: đặt cửa sáng theo ý muốn

- ✧ P: máy sẽ tự điều chỉnh
- ✧ Auto: máy tự động điều chỉnh

P và Auto có chức năng tương tự nhau.

Máy kỹ thuật số giống nhau về cơ bản: tính năng và nguyên lý là đều chụp bằng thẻ nhớ.

Máy kỹ thuật số có 2 loại:

- Máy du lịch: thường có 1 chế độ tự động chụp (auto), chức năng điều chỉnh ít hơn và không tháo được ống kính ra khỏi máy
- Máy chuyên nghiệp: có thể tháo lắp được ống kính và có nhiều tính năng ứng dụng.

Buổi học hôm nay đã kết thúc.

Hẹn gặp lại các bạn tuần sau.

Chúc các bạn nhanh chóng nắm được kỹ thuật chụp và trở thành thành viên Hội nghệ sĩ nhiếp ảnh.

BÀI 2: KỸ THUẬT CHỤP ẢNH (tiếp theo)

I. MÁY CƠ (tiếp)

3. **Cửa điều sáng:**

- ⤴ Khi cửa sáng khép nhỏ (Thí dụ: trị số 11, 16, 22...): độ nét của ảnh rất sâu.

Ứng dụng: để chụp phong cảnh, chụp nhiều người, hoặc chụp những ảnh nét từ gần đến chân trời.

- ⤴ Khi cửa sáng mở rộng (Thí dụ : 2,8; 4; 5,6;.....): độ nét của ảnh nông hay nét điểm (nét điểm: tức là chỉ nét phía trước mặt và một ít đằng sau. Đặc biệt là trong trường hợp chụp ảnh chân dung, tĩnh vật, chụp một bông hoa).
- ⤴ Khi cửa sáng mở trung bình (Thí dụ: 5,6; 8.....): thì cho ta khoảng nét sâu trung bình, thường ứng dụng chụp ảnh thời sự, sinh hoạt, v.v...

Đó là những tính năng cơ bản nhất của cửa sáng. Còn lại còn nhiều tính năng khác sẽ học sau.

4. **Tốc độ chụp:**

Khái niệm: là thời gian cửa trập mở cho ánh sáng lọt qua ống kính tới mặt phim.

TD1: Đặt tốc độ 1: bấm máy, cửa trập mở, hết thời gian 1 giây cửa trập đóng lại.

TD 2: Đặt tốc độ 2 (là 1/2 của giây): bấm máy, trong thời gian 1/2 của giây, cửa trập đóng lại.

TD 3: Đặt tốc độ 3 (là 1/30 của giây): bấm máy, trong thời gian 1/30 giây cửa trập đóng lại

Nếu để tốc độ 2000, nghĩa là 1/2000 của giây: cửa trập mở cực nhanh (dùng khi quá nhiều ánh sáng)

Trong máy ảnh có một tốc độ đặc biệt là tốc độ B, khi bấm máy cửa trập mở, rời tay khỏi nút bấm cửa trập đóng lại. Thường ứng dụng chụp cảnh thành phố hay nông thôn (có đèn yếu) ban đêm, hoặc chụp pháo hoa...

- Máy ảnh thường có các tốc độ sau: B; 1; 2; 4; 8; 15; 30; 60; 125; 250; 500; 1000; 2000... (đối với máy cơ)

- Máy điện tử và máy kĩ thuật số: có tốc độ B, 30 giây (s) đến 1/16000 giây...

- ✧ Từ tốc độ B, 1, 2, 4, 8, 15 là những tốc độ chậm, khi sử dụng những tốc độ này máy ảnh phải gắn lên chân ba chạc, để máy khỏi bị rung làm hình ảnh bị mờ nhoè, và thường phải dùng dây bấm mềm hoặc đặt chế độ máy tự động bấm.
- ✧ Từ tốc độ 30, 60, 125, 250 là tốc độ trung bình (tốc độ phổ thông) ứng dụng để chụp rất nhiều thể loại: thời sự, sinh hoạt, tham quan du lịch, kỉ niệm, phong cảnh, đám cưới, sinh nhật, v.v... . Trong 4 tốc độ này có một tốc độ sơn khác màu, hoặc có kí hiệu hình tia chớp bên cạnh (125): đó là tốc độ qui định để chụp đèn chớp ngoài gắn vào máy. Chụp đèn điện tử có thể chụp với tốc độ có trị số nhỏ hơn tốc độ khác màu đến tốc độ B trong trường hợp chụp đám cưới (tốc độ 30 khi chụp trong nhà sẽ đẹp hơn). Ngoài trời nên để tốc độ sơn khác màu khi cường độ sáng mạnh. Tuyệt đối không chụp đèn chớp với tốc độ cao hơn tốc độ khác màu. bởi vì lúc này tốc độ nhanh quá, phim không bắt được ánh sáng của đèn chớp.

- ✦ Từ tốc độ 500, 1000, 2000, 4000... gọi là tốc độ nhanh, thường ứng dụng chụp những vật thể di động như ô tô chạy, máy bay cất cánh, đua xe, thể thao... Để giữ rõ nét vật di động được chụp.

Tìm hiểu thêm về máy ảnh điện tử: Máy Điện tử có hai loại:

1) Máy du lịch: máy du lịch có tính năng đơn giản, thường chỉ có một tính năng chụp tự động (chế độ Auto (A)).

2) Máy du lịch bán chuyên nghiệp: có 4 chế độ chụp:

- Chế độ hoàn toàn tự động Auto (A): là chụp tự động: lấy nét, đo sáng và tự động lên phim.

- Chế độ P (program) (theo chương trình đặt sẵn): Lấy nét, đo sáng và tự động lên phim.

- Chế độ A (aperture) (đặt cửa sáng to nhỏ theo ý muốn) : Lấy nét, đặt tốc độ chụp, lên phim tự động.

- Chế độ S (speed) (đặt tốc độ chụp theo ý muốn) : Lấy nét, đo sáng, lên phim tự động.

- Chế độ M (manual) (đặt tốc độ cửa sáng, lấy nét theo ý muốn) : lên phim tự động (dùng để chụp ảnh nghệ thuật, với những hiệu ứng đặc biệt).

Máy chuyên nghiệp có đặc điểm là có thể tháo rời để thay thế các loại ống kính khác nhau.

Chú ý : các bạn nên dùng máy điện tử bán chuyên nghiệp, không nên dùng máy du lịch hoàn toàn tự động, vì nó hạn chế hoạt động chụp ảnh bằng trí tuệ.

BÀI 3: TÌM HIỂU VỀ CÁC LOẠI ống KÍNH

I. ống KÍNH ĐƠN:

Ống kính đơn có góc độ chụp cố định và trong ống kính đơn có nhiều loại tiêu cự khác nhau (góc chụp hẹp hoặc rộng khác nhau)

TD: Ống kính tiêu cự 50 mm góc chụp 46° -> ống kính trung bình (Normal).

- Tiêu cự là gì: là khoảng cách đo được từ điểm ló sáng của ống kính đến mặt phim. Kí hiệu in trên ống kính: $f = 50\text{mm}$.

- **Hiện nay có một số ống kính tiêu cự đơn như sau:** 16 mm (mắt cá); 24 mm; 28 mm; 35 mm. Những tiêu cự ống kính có trị số nhỏ hơn 50 mm gọi là ống kính góc rộng (wide).

+ Tiêu cự càng ngắn thì góc chụp càng rộng, độ nét sâu càng lớn. Ứng dụng: thường để chụp phong cảnh, đám cưới, hội nghị ở phòng hẹp...

+ Tiêu cự càng dài (70 mm; 80 mm; 100 mm; 200 mm; 1000 mm, gọi là ống kính góc hẹp (tele) góc chụp càng hẹp, khoảng nét càng nông. Ứng dụng: thường để chụp những chủ đề ở xa không thể đến gần được, như: chụp thú dữ, chim bay, bộ phóng tên lửa, những nơi có chất độc không thể đến gần được, chụp bọn tội phạm đang gây án (bọn tiêm ma túy...), chụp chân dung, hoa (chỉ làm nổi mặt và hoa, còn nền đằng trước và đằng sau thì mờ nhoè)

- **ống kính tiêu cự kép** (thay đổi được nhiều tiêu cự): gọi là ống kính zoom. Có 3 loại:

+ Ống kính thay đổi tiêu cự trong phạm vi dưới 50 mm (thí dụ 18 - 35 mm) gọi là ống kính zoom-wide (góc rộng từ 50 mm trở xuống).

+ Ống kính thay đổi tiêu cự trong phạm vi trên 50 mm (thí dụ 70 - 200 mm) gọi là ống kính zoom – têlê (góc chụp hẹp từ 70 mm trở lên).

+ Ống kính thay đổi tiêu cự trong phạm vi dưới 50 mm và trên 50 mm (thí dụ 18 – 70 mm) gọi là zoom wide têlê (góc chụp rộng từ dưới 50 mm và trên 50 mm).

- Tìm hiểu một số kí hiệu trên máy

1. Hình núi: Chụp phong cảnh
2. Bông hoa: chụp gần (cận cảnh)
3. Hình người: chụp vật di động
4. Chân dung: chụp chân dung
5. Tòa nhà: chụp cảnh đêm thành phố
6. Người và sao: chụp chân dung ngoài trời ban đêm
7. Tia chớp: chụp đèn chớp
8. Tia chớp trong vòng tròn: không cho đèn chớp phát sáng
9. Con mắt: có chớp đèn và chống đỏ mắt
10. Đồng hồ: chế độ hẹn giờ máy tự động chụp
11. Thường sau 10 giây máy chụp, có loại đặt thời gian theo ý muốn (có thể đặt 3 giây hoặc 5 giây đều được).

12.

T	W
---	---

T W : nhấn W là chụp góc rộng, nhấn T là chụp góc hẹp.

Một số hiệu ứng của Máy kỹ thuật số:

- Không chụp bằng phim nhựa, chụp bằng thẻ nhớ. Thẻ nhớ chụp được nhiều hay ít ảnh phụ thuộc vào bộ nhớ (MB - megabite).

TD: thẻ nhớ là 32 MB chụp được 25 kiểu với máy 3.2 MG PX

Thẻ nhớ 256 MB chụp được 200 kiểu (chụp được nhiều ảnh hay ít phụ thuộc vào trị số MB của thẻ, số lớn thì chụp được nhiều, số nhỏ chụp được ít)

- Thẻ nhớ thay thế cho phim có thể chụp xong, lưu cất vào máy tính, ổ cứng di động.
- Chú ý: khi dùng thẻ không để nơi có độ ẩm, nhiệt độ cao, có hoá chất, có điện từ, không được làm gãy thẻ. (Thẻ 256 MB giá khoảng 50 USD). Thẻ có nhiều loại kiểu cách khác nhau.
- Máy ảnh số chụp có thể xem ngay hình ảnh hoặc xoá hình ảnh đó ngay trên máy
- Máy ảnh số có thể chụp ảnh đen trắng, ảnh màu, ảnh đơn sắc nâu.
- Máy số có thể dùng quay phim được.
- Máy số có thể thay đổi độ ISO (tiêu chuẩn quốc tế) ASA (tiêu chuẩn Hoa kỳ) của phim, độ nhạy bắt sáng của ISO từ 200 – 1600 iso (phim nhựa không thể thay đổi độ nhạy bắt sáng, mà chúng ta phải mua các loại phim khác nhau),
- Máy ảnh số có thể xem hình ảnh trên máy ảnh hoặc xem trên Tivi qua cáp nối, qua máy tính qua cáp nối,
- Máy ảnh số có thể dùng để quan sát một phòng làm việc thay cho camera.
- Máy kỹ thuật số thì hình ảnh ta có thể ghi vào máy tính và chuyển qua Internet đến mọi nơi trên thế giới.

- Đặc điểm đặc biệt của máy kỹ thuật số đó là muốn chụp một vật có màu chuẩn, nguồn sáng phải là nguồn ánh sáng trắng (nhiệt độ là 56000K). Trong máy ảnh số, có chế độ đưa các nguồn màu ánh sáng khác nhau trở về ánh sáng trắng, có ký hiệu Auto White balance và có chế độ chỉnh tay cho từng nguồn sáng một.
- Ký hiệu mặt trời: nếu chụp ngoài trời chọn ký hiệu này
- Ký hiệu chiếc đèn điện: chụp trong nhà có ánh đèn tròn
- Ký hiệu đèn huỳnh quang: chụp trong nhà có ánh đèn huỳnh quang
- Ký hiệu đám mây: chụp khi trời có nhiều mây
- Ký hiệu tia chớp: chụp khi trời mưa có sấm chớp

Các chế độ chụp ghi hình:

- Máy du lịch chỉ có một chế độ Auto
- Máy bán chuyên nghiệp và chuyên nghiệp có các chế độ sau:
 - + Auto: chụp tự động hoàn toàn
 - + P: chụp theo chương trình máy đặt sẵn, có thể chỉnh tốc độ chụp và cửa sáng theo ý muốn.
 - + S: đặt tốc độ chụp theo ý muốn, còn cửa sáng tự điều chỉnh cho cân bằng sáng.
 - + A : đặt cửa sáng theo ý muốn, còn tốc độ chụp tự điều chỉnh cho cân bằng sáng.
 - + M: có thể đặt tốc độ chụp, cửa sáng, khoảng cách chụp(cự ly) theo ý muốn.

Để biết cụ thể cách điều chỉnh thì khi ai có máy sẽ tự đọc Cataloge, nếu không hiểu sẽ hỏi giáo viên.

Khoá hướng dẫn nhiếp ảnh "Special View"

Để có những bức ảnh đẹp và sống động, chúng ta hãy tự đạo diễn và chụp chính chúng ta trong cuộc sống. Các bạn chụp ảnh các bạn ngoài cuộc sống với những cảnh thiên nhiên và con người bên ngoài. Những bức ảnh ấy mang tính nhân văn và giáo dục rất cao.

Trong cuộc sống có những người bình thường nhưng rất lười, họ không muốn làm gì. Nhưng các bạn là những người khuyết tật nhưng các bạn rất giỏi. Những hình ảnh mà các bạn ghi lại sẽ rất cảm động và đáng trân trọng, những hình ảnh đó có thể làm cảm động cả thế giới, có thể những bức ảnh đó sẽ đoạt giải quốc tế.

Tên giảng viên : Thầy Lại Hiễn

Địa chỉ : 52 Hàng Ngang

Điện Thoại : 04-8245247/ 9230117

Mobile : 0903411349

E-mail : laihiens88@yahoo.com

Buổi học hôm nay đã kết thúc.

Hẹn gặp lại các bạn tuần sau.

Chúc các bạn nhanh chóng nắm được kỹ thuật chụp và trở thành thành viên Hội nghệ sĩ nhiếp ảnh.

Bài 4: Độ nhạy của phim

Việc sử dụng loại phim nào do độ nhạy của phim quy định.

Nếu chụp ban đêm, buổi tối, trong nhà phải dùng phim độ nhạy cao: 200, 400....Nhưng khi chụp ngoài trời, độ sáng cao cần độ nhạy thấp để cân bằng ánh sáng nên dùng phim độ nhạy 100. Đây là lý do tại sao cần làm phim có độ nhạy sáng khác nhau.

Trước kia mỗi nước có một kí hiệu riêng cho độ nhạy sáng, vì vậy khi dùng thường xảy ra tình trạng nhầm lẫn, gây khó khăn cho người sử dụng nên sau này các nước thống nhất tên gọi độ nhạy sáng là ISO.

Tại sao lại có chữ K trên vỏ? K là độ Kenvin (nhiệt độ màu)

Nhiệt độ màu: Mr Kenvin làm một thí nghiệm, ông giả định có một chất kim loại không có trên thực tế (kim loại ảo) màu đen để trong bình không có không khí, sau đó nung lên, nhiệt độ càng tăng thì màu dần dần chuyển đổi, như vậy có thể kết luận, màu kim loại thay đổi theo nhiệt độ. Nghiên cứu này rất quan trọng đối với những máy chụp ra ảnh luôn còn đối với chụp phim màu không quan trọng lắm.

Chú ý :

- Nhiệt độ đèn flash bằng nhiệt độ ánh sáng ngoài trời.
- Có loại phim chụp đèn riêng có báo độ K, còn phim bình thường thì có độ K là 5500o
- Cách sử dụng kí hiệu ở các nước

ASA: Kí hiệu độ nhạy phim của Mỹ.

DIN: Kí hiệu độ nhạy phim của Đức.

ISO: Kí hiệu quốc tế

Đến thế kỉ 20 độ nhạy được tiêu chuẩn hoá. Độ nhạy được ghi trong bảng cân đối:

DIN	ASA	ISO
15/10	25	25/15o
18/10	50	50/18o
21/10	100	100/21o
24/10	200	200/24o
27/10	400	400/27o
30/10	800	800/30o
33/10	1600	1600/33o
36/10	3200	3200/36o

Như vậy là hiện nay mức độ nhạy sáng cao nhất là 3200.

Tại sao chúng ta nên dùng bảng cân đối này vì phim ảnh có những hạt muối bạc có tác dụng bắt sáng. Nếu chụp tốc độ nhanh thì hạt bạc to-> chất lượng ảnh kém (khi phóng ảnh to sẽ bị hạt lấm tấm, giống như chụp bằng máy ảnh số với độ phân giải thấp khi phóng to lên sẽ bị hạt ảnh như vậy). Nếu chụp tốc độ chậm thì hạt bạc nhỏ -> chất lượng ảnh tốt hơn.

Vì vậy nếu phim có độ nhạy sáng thấp thì nên chụp chậm thì khi phóng to lên hạt không bị gai, lấm tấm. Phim 100 – 200 cho ảnh mịn. Loại phim nhạy sáng cao các hạt bạc sẽ to hơn nên khi phóng to lên ảnh sẽ bị lấm tấm.

Hướng dẫn sử dụng :

- Khi sử dụng thì nên dùng phim trong khoảng 100 đến 200 có thể chụp trong mọi tình huống, còn khi chụp ảnh nghệ thuật để đẹp hơn thì cũng có thể chụp tối đa tới độ nhạy 400.
- Thông thường dùng phim 100, 200 dùng khi chụp vật bình thường, ban ngày, trong phòng, chụp du lịch.....Dùng phim 400 để chụp ảnh nghệ thuật và trong một số trường hợp chuyên môn.
- Những phim có độ nhạy sáng thấp hơn thì độ hạt mịn hơn nhưng do tốc độ chụp chậm nên dễ bị rung -> nhoè ảnh. Nên chỉ chụp trong trường hợp chụp tĩnh vật, chụp có chân máy.
- Trong các trường hợp chụp ảnh động như đá bóng, thể thao khi trời đã tối có thể dùng phim có độ nhạy sáng cao: 800, 1600, 3200....
- Một cuộn phim ISO 200/ 240 có độ nhạy sáng gấp 2 lần cuộn phim ISO100 .
- Nếu chụp phim 100 để 5,6 (độ mở ống kính) - 1/60(tốc độ chụp) (ánh sáng ngoài trời). Nếu chụp phim 200 có thể để 8-1/60 hoặc 11-1/125.

Độ mở ống kính và tốc độ chụp (đã học trong bài trước).

Khi chụp phải kết hợp giữa độ mở ống kính và tốc độ chụp sao cho hợp lý.

Ví dụ: Chụp ảnh với điều kiện ánh sáng bình thường, ban ngày thường: để độ mở ống kính là 5,6 và tốc độ chụp là 1/60.

Quan hệ giữa độ mở ống kính và tốc độ chụp:

Trời sáng phim 100, chụp phong cảnh: phải để độ mở 16, tốc độ chụp 1/15; nếu để độ mở 11 thì tốc độ chụp 1/30; nếu để độ mở là 8 thì tốc độ chụp là 1/60, độ mở 5,6 thì tốc độ chụp là 1/125.

Bảng 1 :

ĐIỀU KIỆN ÁNH SÁNG	TỐC ĐỘ CHỤP	ĐỘ MỞỐNG KÍNH
Nắng to	125	16
Sáng sửa	125	5,6
U ám	30	5,6

Bảng 2 :

Độ mở ống kính	2,8	4	5,6	8	11	16
Tốc độ chụp	500	250	125	60	30	15

- Chụp phong cảnh (tĩnh) cần nét sâu có thể để 11-1/30, nếu có chân thì có thể để 16-1/15.
- Khi chụp vật động (xe đang đi) mở lớn, tốc độ nhanh, ngược lại muốn chụp ảnh nhoè, chao đi để tốc độ chụp chậm, độ mở nhỏ.
- Khi khép nhỏ, độ nét sâu dùng chụp phong cảnh.
- Khi mở ống kính to, độ nét nông dùng chụp chân dung

Quan hệ của khẩu độ và tốc độ :

Nếu vừa muốn khoảng nét sâu, vừa chụp tốc độ nhanh thì có thể dùng độ nhạy của phim lớn (400) nhưng chỉ nên chụp tốc độ cao đến 400, còn nếu nhanh nữa thì chất lượng phim sẽ không tốt màu sắc không thực.

Ghi nhớ :

- Một cuộn phim ISO 200/24o nhạy sáng gấp hai lần một cuộn phim ISO 100/21o (có nghĩa là độ nhạy tăng gấp đôi nếu trị số ISO tăng gấp đôi). Phim độ nhạy sáng càng cao, mức độ lộ sáng càng giảm, hạt bạc càng lớn. Hạt bạc làm cho ảnh bị lấm tấm nhiều hơn. Ngược lại, phim độ nhạy sáng càng thấp, mức độ lộ sáng càng tăng.
- Muốn chọn độ sáng của phim ta phải xem xét tới các điều kiện chiếu sáng và bản chất của vật chụp.
- Những phim ISO 100/21o – 200/24o được dùng rất phổ biến, chúng thích hợp với những đề tài chụp trong nhà cũng như ngoài trời.
- Những phim ISO 400/27o - 800/30o có hạt lớn, rất thích hợp với những vật được chiếu sáng yếu.

Lời khuyên:

- Tốt nhất ta nên chọn một nhãn hiệu (Fujifim, Kodak...) và một độ nhạy ISO100/21o – 400/27o cho những trường hợp chụp thông thường và làm quen với việc dùng nó.
- Những phim cực nhạy sáng: ISO1600/33o – 3200/30o dành cho những trường hợp chiếu sáng quá yếu hoặc có ý đồ tạo hiệu quả rửa hạt.
- Mỗi phim có một lợi thế chụp khác nhau:
 - Fujifim: chụp phong cảnh, cảnh màu tự nhiên nhiều cây xanh.
 - Kodak: chụp chân dung, chụp có màu vàng.
 - Konica: màu lam, tương đối tốt nhưng độ bền kém. Không nên dùng.

- Các màu chụp dựa trên kí hiệu vỏ bao.
 - Chụp hoàng hôn, chụp mây trời hoặc thuyền bè lúc chập tối dùng 5,6-1/125. Bảng dây là không thay đổi mà thay đổi theo hoàn cảnh chụp nếu chụp cần nét sâu thì chụp tốc độ chậm, nếu chụp nhiều người dùng 5,6 đến 8 thì sẽ nét. Phim 100 thì dùng 8-1/60 nhưng nếu cần độ nét cao thì có thể dùng phim 200 8-1/125. Khi đi sáng tác nên dùng phim 100. Máy du lịch thường dùng phim 200.
- Khi chụp ngược sáng sẽ tính ít đi một bậc: ví dụ trời nắng thì chỉ tính là sáng sủa. Trời nắng chụp xuôi sáng để 11-1/125 còn chụp ngược sáng để 5,6-1/125 và nên dùng loa che nắng (PARA SOLEILL)
- Chụp chân dung ngược sáng tạo hiệu quả hình ảnh đẹp, có viền sáng xung quanh mặt.
- Chụp thể thao ban đêm, độ nhạy cao. Khi chụp thể thao cần chụp nhanh để không bị nhoè hình.

Tại sao phim lại có độ nhạy khác nhau?

Do cấu tạo của từng loại phim khác nhau (giống như hình vẽ trên bảng).

Phim được cấu tạo bởi các lớp: Lớp bảo vệ, lớp nhũ tương hỗn hợp, lớp keo chống phản xạ, đế phim.

Độ nhạy sáng phụ thuộc vào độ dày của từng lớp.

Màn chụp của các máy cũ là hai màn khác nhau, khi chụp thì màn bên trái mở ra, sau đó màn bên phải đuổi theo. Tốc độ chụp càng nhanh thì thời gian màn bên phải đuổi theo màn bên trái càng nhanh tạo thành một khe nhỏ. Còn với tốc độ bình thường thì tạo thành một mảng lớn.

Chúc mọi người vui vẻ và chụp được nhiều ảnh đẹp.

Bài 5: Kỹ thuật chụp ảnh bằng đèn Flash

Giảng viên : Lại Diễm Đàm

Đèn Flash có tác dụng là tạo ra nguồn ánh sáng như ánh sáng ban ngày. Vì vậy nó rất thuận tiện cho phóng viên chụp ảnh thời sự. Người chụp có thể tự tạo ánh sáng theo ý của mình nên có thể chụp vào bất cứ nơi nào, ở bất cứ điều kiện nào. Nếu không có đèn flash mà chụp bằng ánh sáng điện thì màu sắc sẽ không theo ý muốn. Vì vậy sử dụng đèn flash rất tốt vì có thể tạo ánh sáng như ý muốn.

Khi chụp trong phòng, với ánh sáng đèn thì nếu không có đèn flash và không có phim độ nhạy cao thì không thể chụp được.

TD: Tôi có một số bức ảnh chụp hôm khai giảng, tôi đã sử dụng đèn flash. Khi sử dụng đèn, có 2 cách:

- Cách 1: Chụp vật chính diện ta để đèn cùng hướng với ống kính. Nhưng như vậy các vật ta chụp sẽ bị bệt, không có hình khối.
- Cách 2: Chụp vật chính diện nhưng để hất đèn lên trần, lúc đó đèn không chiếu vào vật ta chụp, do đó sẽ tạo được hình khối. Đèn hất lên trần và toả đều xuống, mặt người trước và sau đều được chiếu sáng như nhau.

Với cách chụp 1, nếu chụp tốc độ cao thì những vật đằng sau sẽ bị đen bởi vì đèn chỉ có tác dụng ở phạm vi nhất định. Nếu muốn vật đằng sau cũng sáng thì ta phải dùng tốc độ chậm hơn. Tốc độ phụ thuộc vào độ ăng đèn của từng máy.

Tốc độ bắt sáng của máy cơ từ 30 đến 60, nếu chụp để ánh sáng phía sau mà rõ mặt thì từ 15-30 thì mới chụp được người, vật đằng sau.

Nếu chụp máy tự động liên đèn thì đèn rất bé nên ánh sáng rất yếu, chỉ nên chụp khoảng cách từ 2m trở lại thôi. Nếu muốn chụp xa hơn thì dùng phim độ nhạy cao thì sẽ cho ta bắt được hình ảnh xa hơn.

Ngoài trời ánh sáng quá mạnh thì không cần đèn. Ban đêm thì chỉ chụp trực tiếp thôi vì ngoài trời không có trần để phản chiếu xuống.

Nếu chụp ngược sáng (mặt trời hoặc đèn ở đằng sau người, vật được chụp) thì cũng dùng đèn flash để làm sáng mặt.

Dùng đèn flash ngoài trời thì phải đo ánh sáng để xác định tốc độ và ống kính. Ví dụ tốc độ là 125, cửa điều sáng mở 8 mà đèn ăn 3m, nếu muốn chụp xa hơn thì phải chuyển tốc độ là 250, ống kính 5,6 thì mới có ảnh đẹp. Tốc độ 500, ống kính 4 thì cũng cho ảnh đẹp. Nếu khoảng cách từ máy ảnh đến vật/người được chụp xa quá thì đèn flash không có tác dụng. Tốc độ phụ thuộc vào từng loại máy ảnh, máy phổ thông thì tốc độ thường 250 là cao nhất.

Tóm lại, có 2 cách dùng đèn flash, chiếu chính diện hoặc chiếu đèn lên trần (với điều kiện trong nhà)

Đèn flash chỉ sử dụng trong khoảng cách từ 10m trở lại thôi. Dùng đèn flash ngoài biển khi muốn chiếu sáng mặt người được chụp trong điều kiện ngược sáng.

Hỏi: Nếu chụp trong quán cà phê, có một số bóng đèn nhỏ, mờ thì sử dụng flash như thế nào?

Trả lời: nếu trần nhà trắng và phẳng thì chiếu flash lên trần sẽ có tác dụng. Trần nhà gỗ ghê, màu sẫm thì chiếu đèn flash lên trần sẽ không có tác dụng và do đó nên chiếu đèn flash trực tiếp.

Nếu chụp ban đêm muốn lấy đèn đường, đèn ô tô thì không cần dùng đèn flash. Muốn chụp đèn ô tô chạy ngoài đường thì phải dùng chân chống cầm máy ảnh để khỏi bị rung. Nếu ở chợ đêm hàng Ngang hàng Đào, dùng phim 400 ASA, tốc độ 10 giây, ống kính 5,6 thì sẽ có ảnh đẹp (Vì ở phố này có nhiều ánh sáng). ống kính mở càng rộng thì chụp càng được sâu, ảnh càng đẹp. Nếu muốn chụp vật sáng ngất quăng, ta dùng

chân chống cắm máy ảnh, đếm 1-2 rồi che ống kính đi, mở ra rồi lại đếm 1-2 và lại che đi. Nếu không che ống kính thì vật sáng sẽ chạy liền.

Nếu chụp Khuê Văn Các (Văn Miếu) vào ban đêm thì cũng phải kiểm tra ánh sáng, ống kính để 5,6 là vừa. Nhờ người cầm đèn flash chiếu sáng từng phần của bức tường để chụp. Lúc đó để máy tốc độ B (máy cơ) để bao nhiêu thời gian là tùy mình. Chụp thế này phải có hai người, một người cầm máy, một người cầm đèn.

Có thể dùng 2 đèn flash, một chiếu trực tiếp, một chiếu đằng sau để tạo ánh sáng ven, ánh sáng ngược. Trong trường hợp này tất cả các chi tiết sẽ nổi bật lên. Nếu có một đèn flash thì các chi tiết sẽ bị đen. Để hai đèn sáng cùng một lúc thì phải có một cục nhại sáng để khi bấm máy, đèn chính sáng kích đèn nổ sáng theo cùng một lúc.

Chú ý:

- Cục nhại sáng có thể mua tại hiệu ảnh khoảng hơn 100.000đ. Đèn flash phụ giá khoảng hơn 100.000đ.
- Đèn flash phụ phải để khuất sau lưng, không nhìn thấy máy ảnh để tránh bị phản sáng.
- Muốn tóc các bạn đằng sau có các màu đỏ, xanh, vàng thì dùng giấy bóng màu bịt đèn flash phụ lại, bịt bằng màu gì ảnh sẽ ra màu đó. Muốn tóc bay thì có quạt thổi gió.

Bài 6: Bố cục của ảnh

Giảng viên: thầy Lại Diễn Đàm

I. Đèn flash(tiếp theo)

- Hiện có nhiều loại đèn flash khác nhau.

Nikko là thương hiệu rất thông dụng hiện nay. Nikko có loại từ bình thường đến hiện đại. Loại đèn Nikko hiện đại sử dụng để chụp những ảnh diễn ra nhanh, đèn flash có thể nháy liên tục và rất nhanh. Thường các phóng viên sử dụng để chụp ảnh các sự kiện (TD: đón nguyên thủ quốc gia...)

- Độ nhạy của phim: các máy ảnh có chế độ bắt đèn flash khác nhau. Đối với những máy tốc độ phù hợp là 1/30, vì vậy nếu chụp tốc độ nhanh 1/60 thì chỉ có thể chụp được 1/2 của hình, phần còn lại bị đen. Có loại máy thì đến tốc độ 1/560 vẫn có thể ăn đèn được.
- Khẩu độ của đèn trên máy ảnh:

Máy cơ: có các khẩu độ là 22 ;16 ;11 ;8 ;5,6 ;4 ;2 ;8.

Phim 100 ASA	1 ^m	2m	3m	4m	5m	6m	7m
	11	8	5,6	4	2,8		
	22	16	11	8	5,6	4	2,8

Khi chụp phim 100 ASA thì với khoảng cách là 3m ta nên dùng độ mở 5,6. Vậy chú ý nên mở ống kính có độ rộng phù hợp với điều kiện ánh sáng.

Nếu chụp bằng phim 400 ASA, thì ống kính phải đóng 2 nấc.

Phim 200 ASA mà ở chế độ đèn Flash hiện đại. Từ 0,7 m đến 8,5m. Có độ mở ống kính là 8. Khi đó máy sẽ tự điều chỉnh ánh sáng. Máy này rất tốt cho những người làm trong nghề truyền hình, phóng sự thời sự.

Nếu khoảng cách 1m đến 13m thì độ mở ống kính là 5,6 với đèn flash thì máy sẽ cho chúng ta có kết quả của vật có khoảng cách từ 1 đến 13 m. Nếu chụp gần thì đèn flash sẽ phát yếu hơn, nếu chụp xa thì đèn flash sẽ mạnh hơn. Đây là cơ chế tự điều chỉnh của máy. Sự hiện đại của máy rất có ích cho người chụp hình thời sự, phóng viên chuyên nghiệp.

Với những phóng viên nghiệp dư, chúng ta có thể dùng đèn rẻ tiền hơn, Đèn auto bình thường có thể cho ta chụp từ 0,7 – 4m vẫn với độ mở là 8. Khi có đèn, thì ảnh có hình khối và đẹp hơn. Nếu không có đèn, ánh sáng bị bệt và không rõ nét.

Khi để đèn flash hất lên trần, thì ánh sáng sẽ phân bố tốt hơn và ảnh chụp rộng hơn, không để lại khoảng đen ở vị trí xa.

Chụp trong phòng, chụp chính diện, với tốc độ cao thì độ bắt đèn không kịp, ảnh sẽ vẫn không rõ nét và không bắt được những ánh sáng phụ ở đằng sau.

Khi chụp nhiều và có kinh nghiệm chúng ta sẽ có thể điều chỉnh độ bắt đèn, độ mở ống kính và tốc độ chụp.

Đèn flash có thể để chính diện, hai bên hoặc đằng sau. Đèn flash có chức năng giúp chúng ta lấy được ánh sáng theo ý muốn.

TD: Xem 2 ảnh Thầy giáo chụp ở tượng đài Lý Thái Tổ. Nếu không có đèn flash, ảnh sẽ bị vàng.

II. Bố cục của ảnh:

Khái niệm: Bố cục là sự sắp xếp các đồ vật để nổi bật chủ đề mà mình muốn nhấn mạnh sao cho hợp lý. Đây là vấn đề quan trọng nhất trong chụp ảnh.

- Nguyên tắc:

- Phía trước mặt cần phải thoáng hơn phía sau
- Phía trên thoáng hơn phía dưới
- Chính diện phải cao hơn phản diện

TD: Khi chụp ảnh giao thông, chúng ta có thể chụp vào buổi sáng, hoặc những lúc trời vừa mưa xong, đường phố sạch, đẹp và không quá đông.

Trong cuộc sống bình thường tại gia đình, các bạn luôn phải sắp xếp các dụng cụ cho thích hợp. Bố cục của ảnh cũng vậy, có đẹp hay không đẹp phụ thuộc vào ý tưởng của người cầm máy và cách sắp xếp của họ.

- Với một bức ảnh về rừng cọ ở Phú Thọ. Để thể hiện một rừng cọ mênh mông, và vẻ đẹp của cây cọ, ta phải làm thế nào. Trên nền trời trong xanh phải thể hiện được cây cọ và cảnh miền trung du, nơi có những hàng cọ thẳng tắp. Nếu chọn nơi đất phẳng lì thì sẽ không thể hiện được cái đẹp của miền Trung du. Ngoài ra trong bức ảnh còn được điểm xuyết bằng hình ảnh con trâu đã làm cho khung cảnh sinh động hơn. Khi chụp ảnh các bạn nên chú ý, nếu bức ảnh có hình ảnh động vật và con người trong ảnh sẽ làm ảnh đẹp hơn.
- Với bức ảnh chú bé chăn trâu bên thửa ruộng, nếu là một thửa ruộng thẳng thì không đẹp, mà đó là một thửa ruộng cong rất tự nhiên. Có thể chọn chụp bên một bờ ruộng thẳng tắp những như vậy bức ảnh sẽ không đắt. Không những thế bức ảnh còn nổi bật bởi màu đỏ của áo cậu bé chăn trâu.

Chúng ta có thể sắp đặt bố cục của ảnh, nhưng chỉ với ảnh chụp gần còn với chụp xa chúng ta không thể sắp đặt, mà phải sẵn hay đợi để chụp được tấm ảnh đẹp. Nếu chụp xa chúng ta sẽ dùng ống tele. Phải luôn luôn làm nổi bật chủ đề của ảnh bằng cách lấy một không gian rộng

- Với bức ảnh ruộng bậc thang, bức ảnh sẽ rất là tẻ nhạt nếu không có hình ảnh ngọn cây, nó giúp ta thấy được độ xa gần của cảnh và cảm giác như thấy một sức sống đang vươn lên.

- Để có một bức ảnh đẹp ta nên có ý tưởng chụp trước khi đi.

Khi đi Sapa là nơi nhiều đồi núi, vậy nên suy nghĩ để chụp ảnh ruộng, ruộng bậc thang, cây cối. Tuy nhiên cũng có khi ngẫu nhiên chúng ta thấy một cảnh rất thú vị, rất đẹp, rất hay. Chỉ cần chúng ta phải tập trung và chú ý để tìm thấy cảnh đẹp và chớp lấy thời cơ.

- Bức ảnh thầy chụp ở biển Hải Thịnh là một bức ảnh thầy chụp rất ngẫu nhiên. Ảnh được chụp vào giữa trưa, khi thuyền đánh cá của người dân vừa về đến bờ. Những đám mây trong ảnh là mây ở biển, chỉ có ở biển mới có mà không thể tìm thấy ở đâu có được.

Cảnh mây trời ở mỗi nơi là khác nhau và theo thời gian, sáng, trưa, chiều, mây trời cũng khác nhau. Khi chụp nhiều các bạn cũng sẽ tự thấy được.

- Bức ảnh chụp cảnh người dân đi bán dế được chụp tại Nam Định. Một bức ảnh rất đắt tại nước ngoài. Bên cánh đồng lúa, những người phụ nữ đi bán dế. với ánh nắng sáng, tạo ra bóng của người phụ nữ, đây là giá trị của bức ảnh.
- Khi chụp ảnh chúng ta phải chú ý đến việc dàn dựng và đạo diễn cho bức ảnh sao cho thật hợp lý và tạo nét độc đáo.
- Bức ảnh về biển Hải Thịnh lúc 5h sáng, chỉ có buổi sáng sớm thì mới có cảnh trời và mặt biển như vậy. Hình ảnh người dân ta có thể xếp đặt. Tuy nhiên việc nhờ người dân theo ý muốn cũng rất khó khăn, có thể phải xin họ, phải thuê, hoặc phải nói khó với họ. Nhưng rất khó khăn. Để có một bức ảnh đẹp thật sự rất khó. Bức ảnh này chụp phim 200 ASA, tốc độ 1/30, độ mở 5,6.

- Bức ảnh ruộng bậc thang, đạt giải tại Nhật. Để chụp bức ảnh này phải thuê 6 người với số tiền là 30.000 VNĐ. Nếu trong bức ảnh không có người thì rất là đơn điệu vì vậy phải thuê người dân đi đi lại lại quanh các thửa ruộng để chụp. Người phóng viên phải chuẩn bị thật tốt, như chuẩn bị đi chiến đấu. Vừa chụp phải vừa đạo diễn cho người dân. Tuy nhiên để bức ảnh đẹp thì cần phải có ý tưởng có cái nhìn tốt. Trong biểu tượng của ASAN cũng có sự tương tự như hình trong tấm ảnh, một sự đoàn kết trong ASEAN.
- Bức ảnh đền Ngọc Sơn, chụp lúc 2h chiều, nắng gắt, chụp gần như xuôi sáng, hoặc chếch thì mới có trời sẫm như vậy. Để có màu trời xanh như vậy thì cũng phải chụp xuôi sáng.
- Bức ảnh chú bé chăn trâu trên bờ đê, để chụp được chân con trâu đi, thầy giáo phải chụp liên tục 5-6 kiểu trong 1s thì mới chọn được một cảnh đẹp như vậy.
- Bức ảnh cảnh ngày mùa tại nông thôn, phải chụp ngược sáng mới có hình ảnh hình khối như vậy.
- Khi chụp ảnh phải nói đến:
 - Góc độ
 - Ánh sángthì mới có bố cục đẹp.
- Đây là hình ảnh múi né ở Bình Thuận, việc tạo ra 3 mảng màu trên ảnh phải rất hợp lý: xanh, nâu và vàng.
- Khi chụp đông người thì chủ yếu nhấn vào sự đông người mà không nhấn vào các hình ảnh khác như dụng cụ sử dụng hay khung cảnh xung quanh. Nếu chụp 1 người thì phải đi vào chi tiết, con người, dụng cụ lao động và cảnh trời đất xung quanh, cảnh biển và mặt trời.

Chú ý:

Khi học về bố cục của ảnh chúng ta nên kết hợp học với thực hành luôn, phải có ảnh chúng ta mới có thể thấy được điểm mạnh, điểm yếu, và đánh giá được chất lượng bức ảnh. Ảnh đẹp phải có một bố cục hợp lý. Bức ảnh phải thể hiện được ý muốn của người chụp. Cách sắp xếp ý muốn thế nào thì do mỗi người chụp.

Theo lý thuyết cơ bản thì bố cục của ảnh là việc yêu cầu góc trái góc phải thế nào, nhưng bây giờ chúng ta không theo bài bản như vậy. Tùy từng trường hợp và hoàn cảnh chúng ta có những suy nghĩ và ý đồ khác nhau để có một bức ảnh đẹp.

Bài 7: Bố cục của ảnh (Tiếp theo)

- Bức ảnh các bạn đang xem là hình ảnh về cánh đồng lúa, thể hiện sự no đủ của cuộc sống. Có hình ảnh người thiếu nữ, để nói lên, người thiếu nữ VN hiện đã có được cuộc sống no đủ. Hình ảnh tà áo dài là biểu tượng của VN. Thế giới đã biết đến VN với tà áo dài dân tộc. Để chụp được bức ảnh này, thầy giáo phải nhờ 2 nữ sinh mặc áo dài từ HN, thuê Taxi đến cầu Thăng Long. Trước đó, thầy đã phải đi khảo sát trước, xem đứng ở vị trí nào, nên chụp lúc nào. Hình được chụp khi trời nắng với ánh sáng trắng. Tốc độ 250, tốc độ cao khi đang đi trên xe ô tô, dùng phim 200.
- Bức ảnh 2, được giải huy chương đồng tại Nhật. Bức ảnh tên là sóng lúa, giống biểu tượng của ASEAN. Đây là hình ảnh ruộng bậc thang ở Sapa.

- Bức ảnh về Sapa được chụp cách đây 5 tháng, muốn ca ngợi cái đẹp của trẻ em ở miền núi. hình ảnh con đường bê tông chỉ cuộc sống người dân đã được cải thiện, con đường chạy tít về hướng núi. Bức ảnh này đang treo ở triển lãm của báo ảnh.
- Tiếp theo là bức ảnh đường giao thông, một vấn đề rất bức xúc tại VN. Nói với người dân phải có ý thức chấp hành nghiêm chỉnh luật lệ giao thông.
- Bức ảnh tiếp theo nói về hội làng, chơi đu. Là hình ảnh quen thuộc tại các làng quê. Chính giữa là hình ảnh lá cờ dân tộc trong các buổi hội làng. Hình ảnh những người thanh niên khoẻ mạnh đang vui chơi. Thể hiện sức sống của dân tộc VN
- Bức ảnh cảnh Hồ Gươm trong sương mù, hình ảnh lá liễu đã khô đi vì mùa đông. Hình tháp rùa được bố trí lệch đi để nhấn mạnh hình ảnh chiếc là khô trong mùa đông. Bầu trời được lấy nhiều để thể hiện sự mờ mịt. Chúng ta có thể chụp ảnh màu sau đó rửa ảnh đen trắng.
- Bức ảnh giếng làng, một chiếc giếng rất lớn, có bóng cây đa in xuống. Thầy đã lấy hình ảnh một phần cái giếng để không tạo sự nặng nề của bức ảnh.
- Bức ảnh thả diều, một trò chơi quen thuộc của tuổi thơ. Bức ảnh chụp tại Chèm. Phần trời lấy rất nhiều để thể hiện sự mờ mịt của cảnh trời, chân đề chỉ lấy một phần để tránh sự nặng nề. Cảnh các cháu chạy chơi diều trên chân đề, có thể đạo diễn, nhờ các cháu chạy đi chạy lại để chụp.
- Bức ảnh chụp hình ảnh người nông dân VN đang lao động, nhằm ca ngợi người nông dân. Bức ảnh tên là bóng dáng người nông dân.

Trong bức ảnh hình ảnh người nông dân in bóng dưới mặt nước. Một ý tưởng rất thú vị và sinh động. Đây là hình ảnh chụp ngược sáng.

Chú ý, hình ảnh chụp ngược sáng vẫn đẹp nhất.

- Bức ảnh chụp tại Đông Anh, lúa sắp gặt, hình ảnh người phụ nữ mặc áo đỏ rất nổi bật. Hình ảnh hàng chuối in dưới mặt nước. Phim 100 ASA, ống kính mở 5,6. Thầy đã thuyết phục người phụ nữ rất lâu để chị có thể đồng ý để thầy chụp bức hình này. Bức ảnh được giải nhất huy chương vàng Nhật, giải thưởng 1000 USD, và một chiếc máy ảnh. Trong nước, thầy cũng đã đạt rất nhiều giải khác nữa. Trong bức ảnh này nếu bố trí người phụ nữ đứng vào giữa lại không cân đối cho bức ảnh, bố cục rất quan trọng,

Chú ý, khi chụp ảnh, đằng trước bao giờ cũng phải để rất thoáng.

(Khi đi săn ảnh, thì nhiều lúc sự may mắn sẽ mang lại những bức ảnh đẹp)

- Bức ảnh cảnh lao động trên ruộng lúa, là sự phối hợp giữa một đám đông người ở đằng sau là hình ảnh những người lao động ở các tư thế khác nhau, và ở đằng trước là hình ảnh 2 con trâu đang làm việc. Mảng màu xanh, là màu của trời phản quang xuống mặt nước. Bức ảnh đẹp như một bức tranh vẽ, là sự đa dạng của màu sắc. Để chụp một bức ảnh đẹp như vậy thì cần rất nhiều thời gian và công sức. Bức ảnh này được chụp từ xa, đạt huy chương bạc tại Tây ban nha (3 huy chương đồng và 1 huy chương bạc).

Làm một nghệ sĩ nhiếp ảnh phải sục sạo vào rất nhiều nơi khác nhau để tìm hình chụp.

- Bức ảnh chụp tại Sapa, hình ảnh một gia đình người dân tộc. Đề tài bức ảnh là Hạnh Phúc, cả 3 nhân vật xuất hiện đều có những nụ cười rất thoải mái và sung sướng, cậu thanh niên đã phải hút 20 điếu để

cho thầy chụp, và cuối cùng đã bị say. Tấm hình chụp trong bối cảnh rất thiếu ánh sáng, tốc độ 2, phải dùng chân máy, ống kính 4, phim 20 din (100 ASA)

- Bức ảnh người phụ nữ Dao đỏ, chụp bức ảnh này thầy đã đạo diễn để có tấm hình đẹp, thầy nói bác ngồi im và không cười. Thể hiện người phụ nữ Dao, chăm chỉ và tần tảo, con mắt thể hiện sự tự tin. Thầy dùng ống kính tele.

Trong các loại chụp ảnh thì chụp chân dung là khó nhất.

- ✓ Khi chụp hình một người đang chăm chú nghe giảng thì phải lấy được cái thần thái của họ thế nào. Nếu chụp cô dâu, phải thể hiện được sự hạnh phúc và vui tươi.
- ✓ Khi chụp người có gò má cao thì ánh sáng phải bố trí thế nào để che đi khuyết điểm của họ. Khi đó ánh sáng phải phân bố đều và chụp từ cao xuống. Ánh sáng đều tức là ánh sáng chan hoà hết cả khuôn mặt. Với người gầy mà dùng ánh sáng gồ ghề thì sẽ làm người được chụp già đi rất nhiều, vì vậy nên dùng ánh sáng đều.
- ✓ Khi chụp chân dung phải thể hiện được cái thần của họ. Khi chụp những phạm nhân thì chụp từ trên cao xuống, hoặc dùng ánh sáng. Trong phim ảnh với những đối tượng tội phạm thì ánh sáng sẽ hơi gồ ghề một chút. Chụp chân dung nên chú ý nhất đến đôi mắt của con người (đôi mắt trẻ thơ, đôi mắt người phụ nữ đang buồn là khác nhau....)

Bố cục ảnh, cách chụp thế nào chúng ta sẽ biết sâu hơn khi thực hành chụp.

- Bức ảnh hai bàn tay người phụ nữ VN đang nâng đỡ thành quả của ông cha ta đã giữ gìn được. Trên bầu trời là những đám mây hình con

rong. Hình ảnh trên tay người phụ nữ là những người lính của vua Quang trung đang hành quân trên đường.

Lớp học chúng ta là của những người khuyết tật, vì vậy chúng ta có thể lấy ý tưởng từ những khó khăn hay những niềm vui trong cuộc sống của chúng ta. Tất cả mọi người đều phải vươn lên trong cuộc sống, hãy sống với ý chí của mình.

Thầy giáo cũng có một khó khăn đó là sức khoẻ yếu sau chiến tranh, nhưng thầy vẫn cố gắng để có những bức ảnh đẹp và đạt nhiều giải thưởng trong nước và quốc tế. Các bạn hãy cố gắng để có những bức ảnh thật đẹp tham gia vào buổi triển lãm.

Chúc các bạn chụp được những bức ảnh thật đẹp.

Thầy giáo: Lại Diễm Đàm

Địa chỉ 4B Đinh Liệt, HN

Tel: 8259881

Mobil: 0913204496

E-mail: diendam_photo@yahoo.com

Thông báo: Thứ 7 tuần sau ngày 6 tháng 11, chúng ta sẽ có buổi thực hành đầu tiên. Tất cả học viên sẽ có mặt tại lớp học lúc 2h chiều để nhận phim, nếu ai không có máy thì đăng ký với Ban tổ chức lớp học.

Tên triển lãm ảnh chúng ta hướng đến là : GIÁ TRỊ CỦA SỰ ĐA DẠNG

BÀI 3: MỘT SỐ LƯU Ý KHI CHỤP ẢNH

I. Nhận xét về một số kiểu ảnh trong buổi thực hành ngày thứ 7 (6/11):

Bức ảnh nhíp cầu, chúng ta có thể thấy cách thể hiện của tác giả, dùng nền tối ở đằng sau, còn vật được chụp nổi bật trên nền tối. Khi đó, ánh sáng rơi vào cầu sẽ làm nổi bật chủ đề chính của bức ảnh.

Bức ảnh chụp 2 người, khi nhìn vào bức ảnh chúng ta sẽ thấy hình con rỗng nhưng không thấy nổi bật 2 người được chụp, không miêu tả được chủ đề chính. Đây là bức ảnh chụp 2 người trong công viên, vì vậy con rỗng và khung cảnh xung quang chỉ là tô điểm cho 2 người được chụp, người chụp đã sai trong lấy ánh sáng và lấy bố cục hình ảnh.

Bức ảnh mô tả hình ảnh của tượng đài Lý Thái Tổ, bức ảnh này đã thể hiện rất tốt ý tưởng muốn chụp.

Bức ảnh chụp cây cầu rất tốt, mặc dù hình ảnh cây xung quang chưa đẹp nhưng bố cục bức ảnh đã rất tốt, cảnh cây, đường ven hồ là những chi tiết phụ để làm nổi bật cây cầu. Vì vậy chú ý, khi chụp cảnh thiên nhiên, nếu muốn chụp cảnh gì nên làm nổi bật nó trong bức ảnh.

Đây là bức ảnh rất tốt, nhưng cái nhìn của bức ảnh bị dàn trải, bị loãng, nhân vật chính chưa được làm nổi bật. Vậy chúng ta phải làm gì, nếu ta cắt đi những vật xung quang thì sẽ thấy bức ảnh sinh động hơn. Khi chụp ảnh chúng ta phải chờ một chút để người xung quang đã đi qua rồi chụp, tránh để trong bức ảnh người được chụp lại ở dưới người xung quanh.

Trong bức ảnh này, mặc dù muốn chụp người nhưng vẫn thấy hình ảnh của tượng vua Lê rất nổi bật, bức ảnh bố cục rất tốt.

Muốn chụp tượng đài có khung cảnh con rồng thì phải di chuyển máy để tượng đài nằm trên lưng con rồng.

Trong bức ảnh này, cây cầu đã cắt ngang đầu người được chụp, vậy chú ý khi cầm máy là chọn vị trí đặt máy, khi đưa máy lên ngắm thì không nên chụp ngay, cần ngắm và điều chỉnh cẩn thận bố cục ảnh rồi sẽ chụp, việc di chuyển vị trí đặt máy là rất quan trọng, tại mỗi vị trí sẽ có một bức ảnh khác nhau, trong các kiểu ảnh đó sẽ chọn được một kiểu đẹp nhất, làm sao để khi ngắm hình ảnh như thế nào thì phải chụp được bức ảnh như thế.

Đây là một bức ảnh mà chủ đề rất nổi bật, con người trong hoàn cảnh khó khăn khi đang lao động, chủ đề muốn nói là trong hoàn cảnh khó khăn nhưng người lao động vẫn làm việc hăng say, cách chọn nền tối xuống.

Bức ảnh 2, nền sáng lên nhưng chủ đề chính vẫn nổi bật,

Bức ảnh chủ đề rất nổi bật, trong lao động sản xuất thép, hình ảnh thép rất lớn, được nổi bật để nói lên thành quả lao động của những con người nhỏ bé. Khi chụp nên chú ý ánh sáng nền cho hợp lý. Khi mới chụp nên chọn ánh sáng nền yếu hơn so với ánh sáng mặt.

Ánh sáng nền rất quan trọng. Trong bức ảnh ánh sáng nền rất là mạnh để thể hiện hình ảnh con người nổi bật trên nền sáng.

Có 2 phương pháp khi thể hiện:

1. Cho ánh sáng nền sáng lên để chủ đề chính tối xuống, làm nổi bật chủ đề chính
2. Cho ánh sáng nền tối xuống để làm chủ đề chính nổi bật

Đây là 2 thủ pháp căn bản nhất.

Cách xử lý ánh sáng

Đây là bức ảnh chụp rất tốt, chỉ có chút lưu ý, những cột và đường sáng mạnh (cây cầu, đường ven hồ) sẽ gây rối cho bức ảnh.

Bức ảnh này không nét nhưng bố cục rất tốt, tránh để những chiếc lá không đâm vào mặt, nên chọn vị trí khác để không làm rối ảnh, vị trí cây cầu, đường ven hồ cũng được lựa chọn tốt. Trong bức ảnh, nền là sáng, nhưng nhân vật chính tối đi. Nhưng tốt hơn nếu nhân vật đang làm gì đó: đang đọc báo, đang hút thuốc缭绕, đang chụp ảnh.

Bức ảnh rất tốt nhưng chú ý phải sử dụng triệt để diện tích bức ảnh, các chi tiết phụ nên làm nổi bật cho chủ đề chính, có thể quay ngang máy hoặc lấy khung cảnh rộng ra sẽ lấy được nhiều hình ảnh hơn, hình ảnh người gần quá sẽ làm loãng ảnh.

Bức ảnh tốt, bức ảnh muốn miêu tả đèn ngọc sơn và hồ Hoàn kiếm, ý đồ tốt nhưng chưa thể hiện được

Bức ảnh này thể hiện rất tốt, chủ đề chính được nổi bật, 2 nhân vật đang nói chuyện, (chủ đề 2 người trẻ),

Trong bức ảnh chụp cây cầu, những cành phượng nên được làm nổi bật để che bớt cảnh trời trắng. Có thể thể hiện bằng cách để mảng sáng cân đối in trên mặt nước để cây cầu nằm ở giữa.

Bức ảnh có rất đông người xung quang, thì nên để nhân vật chính nổi bật hơn những hình ảnh xung quanh, hình hơi bị loãng, nên loại trừ hình ảnh những cây cột, biển cấm...Nhiều khi chúng ta có thể xử lý photoshop, để loại bỏ những hình ảnh xung quanh đi, có thể đứng gần lại hoặc di chuyển,

Bức ảnh bên phải sinh động hơn, còn bức ảnh bên trái chưa sinh động, cơ hội bấm máy chưa tốt.

Chú ý : khi đi thực tế, muốn thể hiện ý tưởng gì thì nên làm nổi bật chủ đề, khi ngắm ảnh mà vẫn chưa thấy hài lòng thì không nên bấm máy.

Điều chỉnh vị trí đặt máy bằng cách đi ra xa, lại gần,... chủ đề chính, mỗi lần di chuyển sẽ được một kiểu ảnh khác nhau, chọn 4 bức ảnh này nếu thấy tại vị trí nào ảnh đẹp hơn thì chọn tư thế chụp ảnh đẹp, nếu ta chưa thể làm như thế thì tại mỗi tư thế thử chụp một kiểu, sau đó sẽ chọn được vị trí tốt nhất.

Nếu trường hợp người được chụp mặc áo trắng sẽ không làm nổi bật hình ảnh thì có thể mượn chiếc áo màu khác để có một màu sắc đẹp. Như vậy với mỗi bức ảnh thì cũng nên đạo diễn để có một bức ảnh hợp lý và đẹp.

Phương pháp tính ánh sáng trong công nghệ chụp ảnh

Phải chú ý: cường độ chiếu sáng và thời gian chiếu sáng.

Ví dụ: khi cường độ ánh sáng yếu thì thời gian chiếu sáng nhiều, nếu cường độ mạnh thì thời gian chiếu sáng ngắn,

VD: trên vành tốc độ, người ta ghi:

- 1;2;4;8;15;30;60;125;....

1 tức là thời gian ống kính được mở hoàn toàn và đóng lại hoàn toàn là 1 giây. 2 là 1/2 giây, 4 là 1/4 giây....

Nếu tốc độ 1, thì khi bấm máy, riđo sẽ đóng và mở trong 1 giây...

- trên vành khẩu độ, (chiết quang) hiển thị dãy số: 3,3; 5,6;8;11;16;...

TD: để 3,5 là ống kính mở lớn nhất, để 16 ống kính mở nhỏ nhất

Để điều chỉnh cường độ ánh sáng tác động lên phim, giống như cửa nhà, khi mở rộng thì ánh sáng nhiều, khi mở ít thì ánh sáng yếu.

Khoá hướng dẫn nhiếp ảnh "Special View"

Người cầm máy tốt là biết điều chỉnh 2 thông số này để có một bức ảnh đẹp. Làm sao có một tấm phim có đủ cường độ ánh sáng và thời lượng ánh sáng.

Tốt nhất là nên cố định tốc độ ở 1/60,

Phương pháp điều chỉnh tốc độ và khẩu độ phù hợp với cường độ ánh sáng hiện có

1. Trong điều kiện ánh sáng thay đổi

- Cố định tốc độ (gọi là X, và X không thay đổi.)

- Dùng phim N

- Chia ánh sáng làm 3 khoảng, 1- ánh sáng trung bình (là ánh sáng khi ta nhìn vào chụp không bị căng mắt ra và cũng không bị nheo mắt lại) là ánh sáng khi ta nhìn vật chụp 2- ánh sáng mạnh là ánh sáng mạnh hơn ánh sáng trung bình 3- ánh sáng yếu tức là khi chụp ta phải nheo mắt lại

60	60	60	60 (hơi bị nheo mắt)	60	60	60	60
2,8	4	5,6	8	11	16	22	32
ASYếu		ASTB	ASmạnh				

Trong trường hợp ánh sáng không thay đổi, ta thực hiện như sau. Nếu ta tăng hoặc giảm 1,2, 3.. nấc tốc độ, thì tương ứng ta phải giảm hoặc tăng 1,2,3,... nấc khẩu độ,

Công thức tổng quát: $X \pm 1, 2, 3 \dots$

a gọi nó là định lượng cường độ ánh sáng: a $\pm 1, 2, 3$

Giả sử tại thời điểm hiện tại đang để 60 và 11 nhưng nếu muốn xuống máy đang chạy thì phải tăng tốc độ chụp lên 125, như vậy là X-1 thì

Khoá hướng dẫn nhiếp ảnh "Special View"

$a+1$, tức là độ mở là 8 không phải là 11 nữa, khi đó chất lượng tấm ảnh sẽ đẹp. Giá trị kỹ thuật khác nhau nhưng giá trị nghệ thuật bức ảnh là như nhau, đó là tác dụng của việc điều chỉnh các thông số kỹ thuật của máy ảnh. Tùy theo yêu cầu kỹ thuật của bức ảnh để lựa chọn thông số kỹ thuật cho phù hợp.

Nếu phải chụp tại khẩu độ 16 tức là $a-1$ như vậy $X + 1$

Bảng điều chỉnh máy khi chụp ảnh :

Tốc độ	Hoàn cảnh	Cửa sáng
60	Dưới ánh sáng mặt trời	16
125		11
60	Dưới ánh sáng mặt trời nhưng có mây	11
60	Trời nhiều mây	8
60	Chụp trong nhà	5.6
60	Chụp dưới bóng cây	4.0

